

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060207

DOM
2017-06-02
Stockholm

Mål nr
M 4686-16

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2016-05-09 i mål nr M 1812-15, se bilaga A

KLAGANDE OCH MOTPART

1. KB Malmö Metallteknik

Ombud: Fröberg & Lundholm Advokatbyrå AB

2. Lomma kommun

Ombud: Advokataktiebolaget Nordic Law

3. BB

4. LB

5. BÖ

MOTPART

Länsstyrelsen i Skåne län

SAKEN

Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till anläggning för sortering, mellanlagring och återvinning av avfall m.m. på fastigheterna XX och YY i Lomma kommun

Dok.Id 1326592

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Länsstyrelsens i Skåne län beslut den 9 april 2015, dnr 551-29726-2013, att avslå ansökan om tillstånd.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

KB Malmö Metallteknik (bolaget) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ändra villkor 6 så att formuleringen *inklusive transporter till och från verksamheten* utgår samt villkor 7 så att det får följande lydelse.

Utfarten mitt emot den s.k. disponentvillan, fastigheten ZZ, benämnd den mellersta utfarten, får endast användas av sådana fordon/
transporter som inte kan nyttja annan utfart samt för persontransporter. In- och utfart genom mellersta utfarten ska regleras genom en öppningsbar port, som fjärrstyrs från anläggningen eller från egna fordon, vilken ska vara installerad och tagen i bruk senast 6 månader efter det att tillståndet har vunnit laga kraft. Porten ska endast vara öppen i samband med in- och utfart. Bolaget ska föra register över hur ofta porten öppnas, så att det i efterhand går att avläsa. Dessa uppgifter ska vara tillgängliga för tillsynsmyndigheten.

Lomma kommun (kommunen) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska avslå bolagets ansökan om tillstånd. I andra hand har kommunen yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa att verksamheten ska ha satts igång inom tre månader från det att tillståndet vunnit laga kraft.

BB, LB och BÖ har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska avslå bolagets ansökan om tillstånd. De har i andra hand yrkat att tillståndet tidsbegränsas.

Kommunen har motsatt sig bolagets ändringsyrkanden. För det fall bolagets yrkande om ändring av villkor 7 bifalls har kommunen yrkat att det ska begränsas så att utfarten endast får användas av högst 5–6 lastbilar med släp per dag.

Bolaget har motsatt sig de ändringsyrkanden som kommunen, BB, LB och BÖ har framställt. Bolaget har medgett kommunens andrahandsyrkande avseende ändring av villkor 7 under förutsättning att det kompletteras med att utfarten undantagsvis får användas även av andra typer av fordon.

BÖ har motsatt sig bolagets yrkanden.

Länsstyrelsen i Skåne län har motsatt sig bolagets ändringsyrkande och medgett kommunens, BB, LB och BÖ ändringsyrkanden.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

KB Malmö Metallteknik har anfört detsamma som i mark- och miljödomstolen med i huvudsak följande tillägg:

Villkor 6 är orimligt betungande. Det hindrar att personalen kan ta sig till och från arbetsplatsen utanför ordinarie arbetstid vilket även medför att icke störande arbete inomhus inte kan bedrivas utanför denna tid. Försenade lastbilar får inte köra in på anläggningen för att parkera. Fordon kan behöva lämna anläggningen tidigt på morgonen för att finnas på plats hos kunder vid arbetsdagens början. Bolaget kommer inte heller kunna fullgöra sina jouruppdrag för omhändertagande av avfall. Bolaget har inte någon möjlighet att kontrollera att utomstående transportörer följer villkoret. Av bullerutredningen framgår att utfarter via såväl mellersta som norra utfarten inte medför någon risk för överskridande av bullervillkoren även om de delvis sker före kl. 07 och efter kl. 18. Totalt kan 13 transportbilar stå på anläggningen. Det är inte sannolikt att alla kör ut på morgonen.

Begränsningen i villkor 7 innebär att den mellersta infarten inte kan användas av utryckningsfordon, vid markarbeten eller vid annat hinder vid norra infarten. En användning av utfarten i sådana undantagsfall har inte någon nämnvärd miljöpåverkan. Den av bolaget föreslagna justeringen av villkor 7 innebär en tillräcklig begränsning av användningen av den mellersta utfarten. Fordon med släp kan inte köra ut genom den norra utfarten. Upp till fyra fordon per dag kör med släp och av dessa kan maximalt två fordon behöva köra ut före klockan 07.

Mark- och miljödomstolen har gjort en fullständig lokaliseringsprövning. Det är de faktiska omständigheterna som är avgörande för om en verksamhet ska betraktas som befintlig eller som en nyetablering. Syftet med bolagets ansökan är inte att utöka verksamheten. En översiktsplan anger kommunens intentioner med ett område men

utgör inte ett instrument för att ändra pågående markanvändning. Verksamheten skulle dock, med hänsyn till vidtagna försiktighetsmått, i och för sig inrymmas under begreppet lättare industri. Bolagets anläggning är mycket ändamålsenlig bland annat då en stor del av verksamheten kan bedrivas inomhus. Det är inte skäligt att kräva omlokalisering bland annat med hänsyn till de omfattande investeringar som gjorts i verksamheten. Även kostnader för nyetablering på annan plats ska beaktas. Det är fråga om ett industriområde vid en allmän väg varför det är fel att förvänta sig att området ska vara helt tyst och fullständigt emissionsfritt. Klagomål från närboende är inte att jämföras med att det objektivt sett är fråga om beaktansvärda störningar. Den tidigare verksamheten på platsen, tegelbruket, medförde ca 190 transportrörelser per dag under sommarmånaderna, vilket ska jämföras med att bolagets verksamhet medför ungefär 80 transportrörelser.

I den beräkningsmodell som använts i bolagets bullerutredning är buller från lastbilarna kraftigt överskattat. Ändå klaras Naturvårdsverkets riktvärden med marginal. Utredningen omfattar även interna transporter. Buller från området utanför verksamhetsområdet har inte och ska inte ingå i utredningen. Slag och impuls ljud uppstår främst vid metallhantering och undantagsvis av misstag vid växling av flak. Försiktig hantering innebär att last släpps försiktigt, att vinkelslip används bakom bullerskydd och att fordon inte körs i onödan. Den containerhantering som förekommer innebär växling av flak för att byta containerstorlek och gäller även enheter utan släp. Vid ungefär hälften av mättillfällena har bolaget inte känt till i förväg att ÅF skulle komma för att mäta ljudet.

Det är inte nödvändigt att ange en igångsättningstid då ansökan avser en befintlig verksamhet som ska fortsätta att bedrivas på platsen. Det föreligger därför inte något rättegångsfel. Villkoren bör inte börja gälla direkt, eftersom exempelvis byggandet av porten till den mellersta infarten tar tid. Igångsättningstiden anger inte tiden för när tillståndet tas i anspråk. Bolaget motsätter sig inte att det görs ett tillägg till tillståndet med innebörden att bolaget ska upplysa länsstyrelsen om när tillståndet har tagits i anspråk.

Bolaget har inte fått del av anmälningarna om miljöbrott, men bestrider dessa anklagelser och konstaterar att förundersökningen efter 2,5 år inte har lett till något. Oskyldighetsprincipen bör tillämpas och bolaget får inte förvägras tillstånd på grund av svepande anklagelser som bolaget inte har fått del av. Det finns inte något underlag för påståendet att det finns väldokumenterade svårigheter när det gäller att förmå bolaget att genomföra nödvändiga försiktighetsmått för verksamheten. Skillnaderna i de redovisade siffrorna kring mottaget och behandlat avfall beror på att samma fraktion vägs flera gånger.

Det avledda dagvattnet ska inte betraktas som avloppsvatten. Norra dammen anlades på tegelbrukets tid för att ta emot och rena vatten från jordbruksmark och ån uppströms men fungerade också som reningssteg för dagvatten från tegelbruket. Sedimenten i dammen är förorenade vilket påverkar halterna i det vatten som leds från dammen. Bolaget har inte kontroll över detta. Dammarna ska inte ingå i den nu aktuella tillståndsprovningen. Frågan om dammarna har brutits loss för att prövas som en efterbehandlingsfråga i mark- och miljödomstolens mål M 1295-16. Bolaget kommer inom ramen för det målet att utreda föroreningssituationen och kartlägga spridningsvägar för dagvatten från verksamhetsområdet. Enligt bolagets uppfattning är det lämpligt att sätta frågan om eventuella utsläppsvärden för dagvatten på provotid i avvaktan på de utredningar bolaget ålagts i ovan nämnda mål. Ett eventuellt utsläppsvillkor för dagvatten kan utformas enligt villkor 9 i miljöprovning delegationens vid Länsstyrelsen i Skåne beslut den 8 mars 2012, dnr 551-22150-09 (upphävt genom Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2013-03-04 i mål nr M 1224-12).

Lomma kommun har anfört i huvudsak följande:

Bolagets verksamhet har aldrig haft något tillstånd varför domstolen ska göra en fullständig tillåtlighets- och lokaliseringsprovning enligt bestämmelserna i 2–4 kap. miljöbalken. Av praxis följer att gällande översiktsplan har stor betydelse vid denna provning. Det förhållandet att bolaget bedriver en anmälningspliktig verksamhet på platsen kan inte påverka det förhållandet att den sökta verksamheten står i strid med gällande översiktsplan. Kommunen har inte godkänt verksamhetens lokalisering, utan

enbart mottagit en anmälan. Att kommunen år 2003 har godkänt en viss bygglovspliktig åtgärd har inte någon betydelse för lokaliseringsprövningen. Ett avslag på bolagets ansökan om tillstånd innebär inte att bolaget måste lägga ner sin verksamhet. Vid lokaliseringsprövningen bör beaktas att den sökta verksamheten kommer att bedrivas på ett avstånd understigande 500 meter från bostäder och ca 50 meter från närmaste bostad. Tidigare rekommenderades ett avstånd på minst 500 meter. Verksamheten innebär att brandfarligt material lagras för nära bostäder. Bolagets verksamhet har drabbats av två bränder under de senaste två åren.

Bolaget har inte utrett möjligheterna att omlokalisera tillräckligt. Bolagets andra anläggningar ligger inom rimligt avstånd. Bolagets kostnader för omlokalisering är överskattade och möjligheten att sälja fastigheten bör beaktas. Bolagets uppgifter om investeringar på 100 miljoner kronor och 15 miljoner kronor i miljöinvesteringar framstår som osannolika. Något underlag för att stödja dessa uppgifter har inte lämnats. Bolaget har enbart hänvisat till att de monterat takhuvar på byggnaden i syfte att minska bullerpåverkan.

Den aktuella lokaliseringen innebär en kraftig olägenhet. Det är inte rimligt att tillåta en verksamhet som det har riktats klagomål mot under snart tio år. Den föreslagna försiktiga hanteringen är inte realistisk och efterlevnaden går inte att kontrollera. Det går inte heller att mäta lukt och att det sticker i ögonen. Om avfallet transporteras flera gånger inom anläggningen bör dessa rörelser räknas in i omgivningspåverkan. Begränsningen för användning av mellersta utfarten måste vara möjlig att kontrollera. En ändring av villkor 7 i enlighet med vad bolaget yrkat skulle innebära att bolaget självt får avgöra när mellersta infarten kan användas. Det skulle leda till en ökad belastning och störning för de boende i området som inte står i proportion till den nytta bolaget redovisat.

Någon igångsättningstid enligt 22 kap. 25 § andra stycket miljöbalken har inte angetts. De undantag som anges i förarbetena till bestämmelserna avser verksamheter som redan har tillstånd. Att igångsättningstid inte har meddelats innebär ett rättegångsfel. Att igångsättningstid saknas försvårar vidare tillsynen då denna ska övergå från kommunen till länsstyrelsen när tillståndet tas i anspråk.

Det vatten bolaget avleder till Flädiebäcken ska betraktas som avloppsvatten. Av bolagets egna uppgifter framgår att verksamheten årligen avleder 23 kg olja till recipienten. Av Swecos utredning framgår vidare att vattnet i dammen på bolagets fastighet och i Flädiebäcken innehåller onormalt höga halter av kolväte, acenaftylen och PAH. Då bolaget inte har sökt tillstånd till att få avleda avloppsvatten ut i Flädiebäcken har berörda intressen upp- och nedströms, inklusive berört dikningsföretag, inte getts möjlighet att yttra sig. Konsekvenserna har inte heller utretts i miljökonsekvensbeskrivningen. Denna brist kan ha påverkat lokaliseringsprövningen i ärendet. I vart fall borde det leda till ett tidsbegränsat tillstånd. Mark- och miljödomstolens dom den 10 januari 2017 handlar om vad bolaget är skyldigt att göra gällande befintliga föroreningar i dammen. Villkor 9 i Länsstyrelsens i Skåne beslut den 8 mars 2012, dnr 551-22150-09 (upphävt genom Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2013-03-04 i mål nr M 1224-12), kan tjäna som förebild för de krav som ska ställas på dagvattenhanteringen. Alternativt kan frågan överlåtas åt tillsynsmyndigheten. Frekvensen av mätningar i dagvattenfrågan bör inte fastställas i villkor.

BB, LB och BÖ har anfört i huvudsak följande:

Boverket har rekommenderat ett skyddsavstånd för den aktuella verksamheten på 500 meter från närmaste bostad. Mer än ett tiotal bostäder ligger inom detta avstånd och den närmaste i omedelbar anslutning till verksamhetsområdet med endast en landsväg emellan. De justeringar som gjorts inför denna prövning ändrar inte verksamhetens art eller omgivningspåverkan i någon nämnvärd utsträckning. Mark- och miljödomstolen har tidigare konstaterat att det finns bättre lokaliseringsalternativ.

Enligt miljökonsekvensbeskrivningen är det en viktig förutsättning att samtliga de mest bullrande arbetsmomenten utförs med försiktighet och omsorg av personalen för att de ställda kraven på buller ska kunna innehållas. Det är svårt för bolaget att kontrollera annan personal, t ex kunder, som utför arbetsmoment. Det är också dokumenterat att bolaget har svårt att få både sin egen personal och annan personal att använda föreskriven in- och utfart på området för att minska störningar i form av buller

och damm. Bolagets förmåga att följa de förutsättningar som utgör grund för miljökonsekvensbeskrivningen kan därför ifrågasättas. Under så kallad forcerad hantering ligger bullernivåerna väsentligt högre.

Verksamheten har under mer än ett decennium dragit på sig en stor mängd klagomål från kringboende och varit föremål för ett antal olika förbud och rättsliga prövningar. Som närboende drabbas de dagligen av olägenheter i form av buller, damm, avgaser och lukt. Det är fordon som kör materialet inne på området som bullrar mest, exempelvis maskinen som kör in material för flisning. Ibland syns damm och ibland känner de doften av diesel eller lösningsmedel. Vinden blåser vanligen från väster mot närliggande fastigheter. Under 15 år har verksamheten drabbats av två kraftiga bränder, en i en virkeshög och en i en lastbil. Trafiksituationen är besvärlig då vägen till anläggningen är en liten smal asfaltväg. Det har skett flera olyckor under de 15 år som verksamheten har varit igång. Det bör inte ges tillstånd till lagring av farligt avfall 50 meter från närmaste bostad. Det är synnerligen olämpligt att tillåta lagring av 150 kubikmeter bildäck ca 40 meter från deras tomtgräns med tanke på de bränder som har förekommit. Bostäderna ligger vidare inom 100 meter i rak vindriktning från en hög med trävirke.

För att denna typ av verksamhet ska kunna tillåtas nära bostäder borde höga krav ställas på verksamhetsutövarens vandel. Verksamhetsutövaren saknar i detta fall intresse för verksamhetens omgivningspåverkan och har inte efterlevt tidigare beslut vilket har medfört att viten har utdömts. Verksamhetsutövaren har brutit mot förelägganden och förbud vid betydligt fler tillfällen än vad tillsynsmyndigheten lyckats bevisa. En av företrädarna är tidigare dömd för miljöbrott och en förundersökning om grovt miljöbrott gällande den aktuella platsen pågår.

Bolaget har inte visat att transportererna kan bedrivas utan att bullerriktvärden överskrids eftersom bullerutredningen utgår från förhållanden som inte stämmer överens med hur verksamheten faktiskt bedrivs. I utredningen förutsätts att endast ett fåtal transporter använder sig av mellersta utfarten vilket är felaktigt. Åtminstone 50 % av transportererna sker via mellersta utfarten och bolaget har under tio år inte lyckats ändra på detta. Att ytterligare luckra upp de meddelade villkoren är synnerligen olämpligt. Erfarenheten

visar också att många transporter förekommer utanför ordinarie arbetstid. Vid klagomål om kraftiga ljudstötter nattetid har bolaget uppgett att man fått uppdrag som fordrade nattliga transporter. Vite har utdömts för att bolaget inte har följt föreskrivna arbetstider. Det är olämpligt att ändra en villkorsformulering så att efterlevnaden av villkoret inte kan kontrolleras.

Länsstyrelsen i Skåne län har anfört i huvudsak följande:

Verksamheten innebär en nyetablering och platsen kan inte anses lämplig för aktuell avfallshantering med beaktande av kommunens översiktsplanering och närheten till bostäder. Den befintliga C-verksamheten har tillmätts alltför stor betydelse vid lokaliseringsprövningen. Bolaget hade kunnat söka frivilligt tillstånd tidigare men har inte gjort det. Avfallsbranschen är dynamisk och under snabb utveckling. Det finns över 200 avfallsanläggningar i Skåne vilket är en överetablering. Att anläggningen får fortsätta på denna plats är därför inte av allmänt intresse för avfallshanteringen. Bolaget bör inte heller medges tillstånd av vandelsskäl.

Det är viktigt att transporterna från verksamheten regleras vad gäller tid, antal och plats. Transportrörelser och buller ska regleras. Det är viktigt att alla villkor gäller från det att beslutet fått laga kraft. Att bolaget i sitt överklagande gör gällande att det även är nödvändigt att bedriva verksamheten tidiga morgnar och sena kvällar visar orimligheten i att ha denna typ av verksamhet 50 meter från närmaste bostadshus.

Bolaget hade utelämnat sina egna fordonsrörelser från bullerutredningen.

Transporterna till och från verksamhetsområdet angavs vidare som en fordonsrörelse, vilket innebär att störningen från dessa fordon är dubbelt så omfattande jämfört med vad som anges i ansökan. Trovärdigheten i bolagets bullerutredning kan därför starkt ifrågasättas. Transporter på vägen som är en följd av den aktuella verksamheten bör ingå i bullerutredningen. Med tanke på bolagets ovilja att följa tidigare förelägganden bör villkor 7 inte ändras. Detta skulle med största sannolikhet innebära att långt fler fordon än vad som är nödvändigt kommer att passera genom den mellersta grinden. Redan den av mark- och miljödomstolen antagna lydelsen av villkoret är problematisk ur tillsynsynpunkt.

Vid tveksamma lokaliseringar ökar kraven på ett välfungerande samarbete mellan tillståndsinnehavaren och tillsynsmyndigheten. Uppgifter har framkommit som tyder på att transporter av farligt avfall har skett utan tillstånd. Tillsynshistoriken tyder på att bolaget inte kommer att följa beslutade villkor. Skulle de av bolaget yrkade ändringarna medges, tyder erfarenheterna på att störningarna för närboende kommer att öka ännu mer. Målet bör vilandeförklaras i väntan på resultatet av miljöbrottsutredningen.

Mark- och miljödomstolen har brustit i sin skyldighet att ange en tidpunkt för igångsättning och detta utgör ett rättegångsfel. Detta är särskilt viktigt då det hittills har varit svårt för tillsynsmyndigheten att bedöma om verksamheten har bedrivits inom anmälan och en övergång förutsätter en inventering av verksamheten. Det vatten som avleds från verksamheten är att anse som avloppsvatten.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen har hållit sammanträde och syn i målet.

Bolaget har ansökt om tillstånd enligt miljöbalken att driva en anläggning för bl.a. sortering, mellanlagring och återvinning av annat avfall än farligt avfall samt mellanlagring av farligt avfall. Bolaget har bedrivit anmälningspliktig verksamhet på platsen sedan 2002. Tillståndsansökan innebär en utökning av mängden mottaget avfall till 11 000 ton per år. Verksamheten ligger i nära anslutning till bostadsbebyggelse. Den närmaste bostaden ligger ca 50 meter från verksamhetsområdet och inom 180 meter finns ytterligare sju bostäder.

Huvudfrågan i målet gäller om den sökta verksamheten kan tillåtas på platsen med de skyddsåtgärder som kan komma ifråga.

Mark- och miljööverdomstolen inleder med att pröva om lokaliseringen av den sökta verksamheten uppfyller rimliga krav på lämplighet med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön (2 kap. 6 § miljöbalken).

Enligt bolaget ska prövningen ske med utgångspunkten att lokaliseringen av den befintliga verksamheten har bedömts som tillåtlig genom Mark-och miljööverdomstolens dom den 12 december 2014 i mål nr M 4959-14. Den nu aktuella prövningen ska därför endast gälla om ökningen från 10 000 ton till 11 000 ton mottaget avfall ger anledning till en annan bedömning av lokaliseringsfrågan. Det är de faktiska förhållandena som ska avgöra om en verksamhet ska betraktas som ny eller befintlig.

Mark- och miljööverdomstolen kan konstatera att verksamheten har etablerats och bedrivits på platsen med stöd av anmälan sedan 2002 samt att Mark- och miljööverdomstolen i den nämnda domen inte funnit anledning att förbjuda bolagets avfallshantering på platsen. Någon prövning av lokaliseringen har emellertid inte skett genom den domen. Bolaget har valt att etablera och driva verksamheten utan att söka tillstånd och därmed utan att erhålla det skydd som ett tillstånd ger enligt 24 kap. 1 § miljöbalken. Enligt Mark- miljööverdomstolen ska det därför göras en fullständig lokaliseringsprövning av den sökta verksamheten.

Målet gäller tillståndsprövning av en verksamhet som typiskt sett medför en påtaglig omgivningspåverkan. För att en sådan verksamhet ska kunna tillåtas i så nära anslutning till bostadsbebyggelse som nu är fallet måste det kunna ställas stora krav på att lokaliseringen är godtagbar med hänsyn till de olägenheter verksamheten innebär för de närboendes hälsa. Det är verksamhetsutövaren som ska visa att så är fallet.

Av vad som framkommit i målet framgår att verksamheten framförallt ger upphov till omgivningspåverkan i form av buller, transporter, lukt och utsläpp till vatten samt risk för konsekvenser vid brand. Enligt Mark- och miljööverdomstolen utgör buller en påtaglig risk för att de närboende ska störas. Bullerstörande moment uppkommer vid en rad arbetsmoment. Förutom transporter förekommer i verksamheten skärbränning, containerreparationer, lastning av skrot, lastning och lossning av växelflak, pressning, klippning, krossning mm. I många fall sker dessa arbetsmoment utomhus och i vissa fall utanför bullerskydden.

Bolaget har genomfört skyddsåtgärder i form av bullerdämpande takhuvar till byggnaden för krossningsverksamheten samt nya och utvidgade bullerskydd. Vidare har rikttningsarbeten av container utomhus flyttats längre bort från bostadsbebyggelsen.

Enligt bolagets bullerutredning klarar verksamheten de riktvärden för buller som normalt brukar tillämpas vid denna typ av verksamhet. Detta gäller även ljuden från transporter genom den s.k. mellersta utfarten och buller i samband med varmkörning av fordon. Verksamheten omfattar emellertid även arbetsmoment som genererar ljud i form av gnissel samt slag- och impulsljud som fortfarande kan orsaka höga ljudtoppar. Det gäller t.ex. hantering av växlarflak och lastning av skrot som släpps i container vid metallhanteringen. Enligt bullerutredningen visar ljudmätningen att oförsiktig hantering av skrotlastning i container genererar höga ljudnivåer och att dessa riskerar att överskrida det ekvivalenta bullerriktvärdet. Utredningen redovisar vidare beräkningsresultat för de ekvivalenta och maximala ljudnivåerna vid de intilliggande bostäderna för tre olika scenarier.

För att klara riktvärdena för buller vid intilliggande bostäder krävs försiktighetsåtgärder i form av ”försiktig hantering”. Bolaget har förklarat att detta ska uppnås genom utbildning av all personal i hur arbete kan genomföras med så låg ljudnivå som möjligt. Vidare ska hjulen på växlarflak av maskinflakstyp rutinmässigt smörjas för att undvika gnissel. Även om det inte finns några bullerriktvärden för ljudtoppar dagtid kommer bolaget anstränga sig för att begränsa dessa till L_{AFmax} 55 dBA. Bolaget har även utrett möjligheten att leda om trafiken inom verksamhetsområdet vilket skulle göra det möjligt att stänga den mellersta utfarten och att förlänga bullerskyddet utmed Lerbäcks väg. Bolaget har dock valt att inte föreslå en sådan lösning eftersom kostnaden, som beräknas till 4,6 mkr, inte bedöms som rimlig.

Hantering av växlarflak sker på ett område på anläggningen som ligger ca 50 m från det närmaste bostadshuset och lastning av skrot sker vid metallhanteringen på anläggningens norra del. Båda platserna ligger delvis öppet mot de närmaste bostäderna. Möjligheterna att åtgärda buller med ytterligare bullerskydd framstår som begränsade med den utformning av verksamheten som bolaget har valt.

Som framgår av bolagets bullerutredning består bolagets verksamhet av många olika arbetsmoment som ger upphov till olika ljudkaraktärer. Flera av dessa får betecknas som särskilt störningsframkallande så som slag och impuls ljud.

För att klara acceptabla ljudnivåer är det av avgörande betydelse att försiktig hantering tillämpas. Bolaget har uppgett att det kommer att anstränga sig för att begränsa ljudtopparna. Det framgår dock inte närmare i vilken omfattning ljudtoppar förekommer eller hur ljudnivåerna kommer att påverkas av den försiktiga hanteringen. Det är svårt att närmare reglera försiktig hantering i ett villkor. Försiktig hantering framstår därför närmast som en ambition från verksamhetsutövarens sida. Det är i princip omöjligt att utöva tillsyn över att försiktig hantering tillämpas och tillsynsmyndigheten synes inte ha några verkningsfulla verktyg för att ingripa mot de bullerstörningar som kvarstår. Enligt Mark- och miljööverdomstolens uppfattning framstår det inte som lämpligt att bevilja ett tillstånd med de rättsverkningar detta har då möjligheterna att klara acceptabla ljudnivåer är beroende av att verksamhetsutövaren uppfyller ambitionerna om en försiktig hantering. Vad som framkommit i målet om de omfattande klagomål som har framförts mot verksamheten stärker denna uppfattning. Utöver slag- och impuls ljud förekommer även störningar i form av buller i samband med transporter genom framförallt den mellersta utfarten och vid varmkörning av fordon.

Vid en samlad bedömning finner Mark- och miljööverdomstolen att lokaliseringen, med hänsyn till närheten till bostadsbebyggelsen och till den utformning av verksamheten som bolaget har valt, inte är lämplig. Ansökan ska därför avslås.

Eftersom tillstånd inte kan ges med hänsyn till kravet på lämplig lokalisering saknas anledning att pröva om övriga förutsättningar för ett tillstånd är uppfyllda.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (20010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Per Sundberg och Birgitta Bylund Uddenfeldt, tekniska rådet Yvonne Eklund och hovrättsrådet Ulf Wickström, referent.

Föredragande har varit Helen Agah.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2016-05-09
meddelad i
Växjö

Mål nr M 1812-15

KLAGANDE

KB Malmö Metallteknik

Ombud: Fröberg & Lundholm Advokatbyrå AB

MOTPART

1. Länsstyrelsen i Skåne län

2. Lomma kommun

3. Miljö- och byggnadsnämnden i Lomma kommun

Ombud för 2-3: Advokataktiebolaget Nordic Law

4. BÖ och SF

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Skåne Län, Miljöprövningsdelegationen, beslut 2015-04-09 i ärende nr 551-29726-13, se bilaga 1

SAKEN

Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till anläggning för sortering, mellanlagring och återvinning av avfall på fastigheterna XX och YY i Lomma kommun, Skåne län

Dok.Id 354500

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: mmd.vaxjo@dom.se www.vaxjotingsratt.domstol.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-16:00

DOMSLUT**Tillstånd**

Mark- och miljödomstolen undanröjer Länsstyrelsens i Skåne län, Miljöprövningsdelegationen, (nedan benämnt MPD) beslut 2015-04-09 i ärende nr 551-29726-13 och lämnar KB Malmö Metallteknik, org.nr. 916549-6606, tillstånd enligt miljöbalken att på fastigheterna XX och YY i Lomma kommun bedriva anläggning för

- a. sortering och mellanlagring av annat avfall än farligt avfall (verksamhetskod 90.40 och 90.70),
- b. mellanlagring av farligt avfall (verksamhetskod 90.60),
- c. yrkesmässig förbehandling av avfall som utgörs av elektriska och elektroniska produkter (verksamhetskod 90.90), samt
- d. återvinning av annat avfall än farligt avfall genom mekanisk bearbetning (verksamhetskod 90.100).

allt till en sammanlagd mottagen mängd om högst 11 000 ton avfall per kalenderår.

Villkor

1. Om inte annat framgår av nedan angivna villkor ska verksamheten, inbegripet åtgärder för att minska buller och vattenföroreningar samt andra störningar för omgivningen, utformas och bedrivs i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden uppgett eller åtagit sig i målet.
2. Inom anläggningen får samtidigt mellanlagras högst 50 ton farligt avfall, med den huvudsakliga sammansättning som redovisas i ansökan jämte bilagor.
3. Inom anläggningen får samtidigt mellanlagras högst 750 ton brännbart avfall, varav 500 ton utomhus och 250 ton inomhus, samt 150 m³ däck.
4. Fragmentering genom skärbränning får endast ske av rengjorda metallytor. Skärbränning av gummidetaljer får inte ske.

5. Buller från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än
50 dB(A) dagtid (kl. 07-18) helgfri måndag till fredag,
40 dB(A) nattetid (kl. 22-07) samtliga dygn,
45 dB(A) övrig tid.
Momentana ljud får nattetid (kl. 22-07) samtliga dygn uppgå till högst 55 dB(A). När ljud som innehåller ofta återkommande impulser eller innehåller hörbara tonkomponenter, eller bådadera, förekommer ska den tillåtna ljudnivån sänkas med 5 dB(A)-enheter under den tid impulserna eller de hörbara tonkomponenterna förekommer.

Ekvivalentnivåer ska beräknas för den mest bullrande timmen under relevant period. De angivna värdena ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar alternativt genom immissionsmätningar. Kontrollerna ska utföras av ackrediterat organ. Kontroll ska ske när det har skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer eller när tillsynsmyndigheten anser att kontroll är befogad.

6. Verksamhet utomhus, inklusive transporter till och från verksamheten, får endast bedrivas helgfri måndag till fredag kl. 07.00 – 18.00.
7. Utfarten mitt emot den s.k. disponentvillan, fastigheten ZZ, benämnd den mellersta utfarten, får endast användas av sådana fordon som på grund av fordonets längd inte kan nyttja annan utfart samt persontransporter. In- och utfart genom mellersta utfarten ska regleras genom en öppningsbar port, som fjärrstyrs från anläggningen, vilken ska vara installerad och tagen i bruk senast 6 månader efter det att tillståndet vunnit laga kraft. Porten ska endast vara öppen i samband med in- och utfart. Bolaget ska föra register över hur ofta porten öppnas, så att det i efterhand går att avläsa. Dessa uppgifter ska vara tillgängliga för tillsynsmyndigheten.

8. Om olägenheter i form av lukt, damning eller nedskräpning uppkommer ska åtgärder vidtas så att olägenheterna upphör.
9. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras i täta behållare på tätt underlag av resistent material och med behövlig invallning, samt i övrigt hanteras så att spridning av förorening förhindras. Flytande kemiska produkter ska förvaras inom invallning som rymmer den största behållarens volym samt 10 procent av övriga behållares volym inom samma invallning. Vid förvaring utomhus ska invallningen vara skyddad mot nederbörd. Absorptionsmedel ska finnas lättillgängligt vid förvaringsplatsen.
10. Arbetsmaskiner som inte används, arbetsmaterial, skrot m.m. som kan läcka olja eller andra kemiska produkter ska förvaras på ogenomsläpplig yta. Spill ska samlas upp och omhändertas som farligt avfall.
11. Skriftliga instruktioner för regelbunden övervakning och rutiner för förfarandet vid utsläpp och spill ska finnas tillgängliga inom anläggningen.
12. Bolaget ska fortlöpande i samråd med räddningstjänsten identifiera och analysera risk för händelser som kan vålla skador på människors hälsa och miljön.
13. För verksamheten ska finnas ett kontrollprogram, som möjliggör bedömning av om villkor följs. Bolaget ska till tillsynsmyndigheten ge in ett förslag till kontrollprogram senast tre (3) månader efter det att tillståndet vunnit laga kraft.
14. Bolaget ska i god tid innan verksamheten avslutas på platsen till tillsynsmyndigheten ge in en plan för hur verksamheten ska avvecklas.

Mark- och miljödomstolen avslår Bolagets yrkande om verkställighetsförordnande.

Mark- och miljödomstolen avslår länsstyrelsens yrkande om vilandeförklaring av målet.

BAKGRUND

Kommanditbolaget Malmö Metallteknik (nedan Bolaget) ingav den 15 augusti 2002 en anmälan enligt miljöbalken till miljö- och byggnadsnämnden i Lomma kommun (nedan nämnden) om att på fastigheten XX i Lomma kommun få bedriva miljöfarlig verksamhet i form av materialsortering och återvinning av restavfall såsom byggavfall, järn och metall. Med anledning härav beslutade nämnden den 17 juni 2003 med stöd av 2 kap. 3 § och 26 kap. 9 § miljöbalken samt 27 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd att förelägga Bolaget försiktighetsmått om buller enligt Naturvårdsverkets riktlinjer för externt industribuller (SNV RR 1978:5) avseende nyetablering av industri. Nämnden förelade vidare Bolaget att utföra en bullerutredning genom mätningar/beräkning, samt att inkomma till nämnden med en redovisning av lämplig avloppsanläggning som medger en fullgod rening av verksamhetens totala avloppsvatten.

Efter att närboende överklagat nämndens beslut och bl.a. yrkat att verksamheten skulle förbjudas beslutade länsstyrelsen den 7 juni 2005 att avslå överklagandena när det gällde yrkandet om förbud av verksamheten. Länsstyrelsen överlämnade ärendet till nämnden för avgörande vilka ytterligare skyddsåtgärder som bör vidtas. Efter överklagande av länsstyrelsens beslut till miljödomstolen beslutade domstolen den 23 september 2005 (M 1436-05) att ändra länsstyrelsens beslut så att överlämnandet till nämnden för ytterligare handläggning även skulle avse verksamhetens lokalisering.

Nämnden beslutade den 24 april 2007 med stöd av 9 kap. 6 §, 26 kap. 1, 9 och 14 §§, 2 kap. 3 § miljöbalken samt 27 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd att vid vite om 500 000 kronor förelägga Bolaget att senast den 1 juni 2007 ha lämnat in en ansökan om tillstånd för verksamheten på fastigheten XX till länsstyrelsens miljöprövningsdelegation, samt att vid vite om 100 000 kronor förelägga Bolaget att endast bedriva verksamhet på vardagar, mellan kl. 07–18 tills annat meddelas i lagakraftvunnet beslut om tillstånd, samt att vid vite om 50 000 kronor förelägga Bolaget att under vardagar mellan kl. 07–18 inte över-

skrida 45 dB(A) ekvivalentnivån vid fastighetsgräns till bostäder tills annat meddelas i lagakraftvunnet beslut om tillstånd.

Efter att Bolaget ansökt om tillstånd enligt miljöbalken för verksamheten på fastigheterna XX och YY i Lomma kommun beslutade MPD den 8 mars 2012 att lämna Bolaget tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till befintlig verksamhet på fastigheten XX och YY i Lomma kommun. Tillståndet omfattade sortering och mellanlagring av annat avfall än farligt avfall, mellanlagring av farligt avfall, yrkesmässig förbehandling av elektriska eller elektroniska produkter samt att genom mekanisk bearbetning återvinna annat avfall än farligt avfall till en sammanlagd årlig mottagen mängd av 10 000 ton. För tillståndet föreskrevs ett antal villkor.

Efter överklagande av beslutet från närboende beslutade Växjö tingsrätt, mark- och miljödomstolen, den 4 mars 2013 (M 1224-12) att upphäva MPD:s beslut och avslå Bolagets tillståndsansökan. Sedan Bolaget överklagat domen beslutade Svea hovrätt, mark- och miljööverdomstolen, den 23 maj 2013 att inte lämna prövningstillstånd.

Nämnden beslutade den 11 juni 2013 att vid vite om 10 miljoner kronor förbjuda Bolaget att efter den 24 januari 2014 bedriva verksamhet i form av sortering och mellanlagring av annat avfall än farligt avfall, mellanlagring av farligt avfall, yrkesmässig förbehandling av elektriska och elektroniska produkter samt att genom mekanisk bearbetning återvinna annat avfall än farligt avfall på fastigheterna XX och YY m.fl.

Nämnden beslutade samtidigt att följande försiktighetsmått ska gälla när verksamheten bedrivs.

1. Buller från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än 50 dB(A) dagtid (kl. 07-18) helgfri måndag till fredag, 40 dB(A) nattetid (kl. 22-07) samtliga dygn och 45 dB(A) övrig tid, mätt under den mest bullrande timmen för varje period. Momentana ljud får nattetid (kl. 22-07) samtliga dygn uppgå till högst 55 dB(A). När ljud som innehåller ofta åter-

kommande impulser eller innehåller hörbara tonkomponenter eller bådadera förekommer ska den tillåtna ljudnivån sänkas med 5 dB(A)-enheter under den tid impulserna eller de hörbara tonkomponenterna förekommer.

2. Verksamheten får endast bedrivas helgfri månd. – fred. (kl. 07-18).

Nämnden förenade försiktighetsmåttan ovan med vite om 500 000 kr varje gång någon av punkterna överträds.

Efter överklagande av nämndens beslut beslutade länsstyrelsen den 22 oktober 2013 att upphäva beslutet att förbjuda Bolagets verksamhet. Länsstyrelsen gjorde även följande tillägg till försiktighetsmåttet avseende buller enligt punkt 1 ovan.

”Kontroll ska ske när det har skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer eller när tillsynsmyndigheten anser att kontroll är befogad.

Länsstyrelsen ändrade även punkt 2 ovan till följande lydelse:

”Verksamheten utomhus, inklusive samtliga transporter till och från verksamheten, får endast bedrivas helgfri månd. – fred. kl. 07-18.”

Efter överklagande av länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen undanröjde domstolen i dom den 29 april 2014 (M 4366-13) länsstyrelsens beslut och fastställde nämndens beslut att förbjuda verksamheten samt ändrade försiktighetsmåttet avseende verksamhetstider till följande lydelse.

”Verksamhet utomhus får endast bedrivas helgfri månd. – fred. kl. 07-18.”

Efter överklagande av mark- och miljödomstolens dom upphävde mark- och miljööverdomstolen den 12 december 2014 (M 4959-14) beslutet att förbjuda Bolagets verksamhet samt ändrade det av nämnden angivna vitesbeloppet till 250 000 kronor varje gång något av försiktighetsmåttan överträds.

Av mark- och miljööverdomstolen domskäl framgår bl.a. följande.

”Mark- och miljööverdomstolen bedömer att störningarna från verksamheten – som inte längre omfattar flisning – med de försiktighetsmått som föreskrivits av underinstanserna bör kunna begränsas till en godtagbar nivå. Det är således inte motiverat att nu helt eller delvis förbjuda Bolagets avfallshantering på platsen.”

Bolaget har den 16 december 2013 ingivit en ny ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för verksamheten på fastigheten XX och YY i Lomma kommun till MPD.

MPD beslutade den 9 april 2015 att avslå Bolagets ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till anläggning för sortering, mellanlagring och återvinning av avfall på fastigheterna XX och 24:4 i Lomma kommun. MPD godkände miljökonsekvensbeskrivningen (nedan MKB) i ärendet.

MPD:s beslut har överklagats av Bolaget till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Bolaget yrkar i första hand att mark- och miljödomstolen med ändring av MPD:s beslut meddelar Bolaget sökt tillstånd och fastställer villkor för den ansökta verksamheten enligt vad som redovisas i överklagandet samt förenar tillståndet med ett verkställighetsförordnande. I andra hand yrkar Bolaget att mark- och miljödomstolen undanröjer MPD:s beslut och återförvisar ärendet till MPD för fortsatt handläggning. Bolaget yrkar att det ska hållas muntlig förhandling och syn i målet.

Länsstyrelsen bestrider bifall till överklagandet.

För det fall mark- och miljödomstolen finner att tillstånd till den sökta verksamheten kan lämnas, yrkar länsstyrelsen att ärendet ska vilandeförklaras i väntan på att åklagarmyndigheten avslutat de ärenden avseende bl.a. miljöbrott, som handläggs parallellt med tillståndsprövningen.

Lomma kommun samt **Miljö- och byggnadsnämnden i Lomma kommun** bestrider bifall till överklagandet.

BÖ och **SF** bestrider bifall till överklagandet.

Bolaget anför till stöd för överklagandet i huvudsak följande. Den enda förändringen i Bolagets yrkanden jämfört med den ursprungliga ansökan är ett tillägg till villkor 7 att ”In- och utfart genom mellersta utfarten ska regleras genom en öppningsbar port som ska vara installerad och tagen i bruk senast 6 månader efter det att tillståndet tas i anspråk.”

Den korrekta utgångspunkten för prövningen är att det rör sig om en befintlig verksamhet vars lokalisering bedömts som tillåtlig av Mark- och miljööverdomstolen. MPD har som utgångspunkt för prövningen betraktat verksamheten som en ny verksamhet som tar ny mark i anspråk. Det rättsliga resonemanget bygger i denna del på MPD:s åsikt att en verksamhet som inte omfattas av något tillstånd, med genomförd lokaliseringsprövning, inte kan betraktas som befintlig i prövningshänseende. Detta är en uppenbart felaktig rättstillämpning som saknar stöd i lag. Frågan om en verksamhet bedrivs med tillstånd eller inte saknar betydelse för frågan om den ska betraktas som en ny eller en befintlig verksamhet. Det är de faktiska förhållandena som avgör. Den aktuella verksamheten har bedrivits på platsen i mer än tio år och är att betrakta som en befintlig pågående verksamhet. Dessutom har den befintliga verksamheten bedömts som tillåtlig av Mark- och miljööverdomstolen genom dom 2014-12-12 i mål nr M 4959-14. Det bör här särskilt noteras att Mark- och miljööverdomstolens prövning innefattade frågan om verksamhetens lokalisering. Utgångspunkten för tillståndsprövningen ska således rätteligen vara att den nuvarande avfallshanteringsverksamheten som bedrivs på platsen dels är att betrakta som befintlig, dels har bedömts som tillåtlig (upp till 10 000 ton per år). Frågan att ta ställning till blir därför närmast om möjligheten att mottaga ytterligare 1 000 ton, till en sammanlagd mängd om högst 11 000 ton per kalenderår enligt ansökan, ger anledning till en annan bedömning av lokaliseringsfrågan än Mark- och miljööverdomstolens. Eftersom tillståndsansökan inte avser några förändringar av verksamheten i praktiken utan endast syftar till att hantera och skapa marginal för årsvariationer är det svårt att se några skäl för att göra en annan bedömning än Mark- och miljööverdomstolen i lokaliseringsfrågan. Den omständighet att verksamheten är befintlig och att det inte rör sig om en etablering av en ny avfallshanteringsverksamhet påverkar i första hand den skälighets- och rimlighetsavvägning

som ska göras enligt 2 kap. 7 § miljöbalken. Vid tillståndsprövningar av befintliga verksamheter är det ytterst ovanligt att en avveckling på platsen med krav på omlokalisering anses rimligt ur företagsekonomisk synvinkel. Därutöver har det utförts och ingivits en lokaliseringsutredning rörande alternativa platser som utvisar att det inte finns alternativa industrifastigheter tillgängliga där ändamålet med verksamheten skulle kunna uppnås med mindre miljöpåverkan. Kostnaden för ett krav på omlokalisering är orimlig i förhållande till miljönyttan. Eftersom det inte rör sig om ändrad markanvändning är 3 kap. 1 § miljöbalken inte formellt tillämplig enligt vad som framgår av 2 kap. 6 § andra stycket miljöbalken. Ansökan strider inte mot någon detaljplan. Verksamheten bedrivs på en industritomt där betydligt tyngre industriell verksamhet bedrivits under mycket lång tid. Det framstår som tveksamt från rättssäkerhetssynpunkt att avslå en tillståndsansökan med hänvisning till allmänt hållna hushållningsregler, framtida kommunala planer för bostadsutveckling eller att det förekommer grannar som gett uttryck för en generellt negativ inställning till verksamheten. Det bör noteras att Bolaget bedrivit verksamheten på platsen sedan 2002. Det kan noteras att översiktsplanen, som talar om att verksamhetsområdet för det före detta tegelbruket på sikt ska användas för lättare industri och där bostäder planeras ca 600 m från anläggningen är från 2010. Den ansökta verksamheten får, med föreslagna försiktighetsmått och skyddsåtgärder, under alla förhållanden anses vara förenlig med den långt efter verksamhetens etablering antagna översiktsplanen. Det som avgör om lokaliseringen är lämplig eller inte är om verksamheten, med vidtagna försiktighetsmått, kan bedrivas med acceptabel miljöpåverkan så som den kan bedömas med vedertagna metoder och beskrivas i objektiva termer. Så har skett i detta fall. Sammantaget får lokaliseringen betraktas som lämplig och tillåtlig med hänsyn till det ändamål som ska kunna uppnås. Utredningen visar att en omlokalisering är vare sig möjlig eller rimlig att kräva.

MPD grundar sitt avslagsbeslut på ett allmänt hållet påstående om att Bolaget inte skulle uppfylla kunskapskravet i 2 kap. 2 § miljöbalken. Motiveringen är att det förekommit synpunkter från både närboende och kommunen på hur Bolaget bedriver nuvarande verksamhet när det gäller åtgärder för att minska påstådda eller upplevda störningar av olika slag och att verksamheten skulle ha orsakat olägenheter

för närboende under lång tid. Denna avslagsgrund får anses ge uttryck för en säregen och från Bolagets synvinkel tämligen subjektiv och godtycklig rättstillämpning. Kunskapskravet i 2 kap. 2 § miljöbalken är en form av portalparagraf som ligger till grund för mer preciserade krav om utredningar och miljökontroll. Kravet på sökanden att utarbeta en MKB som underlag för en tillståndsprövning är också ett exempel på kunskapsregelns innebörd. I detta fall har MPD godkänt den MKB som ligger till grund för ansökan liksom övriga utredningar och undersökningar som utförts. Bolaget har i ansökan ingående redogjort för de åtgärder som redan genomförts för att minska störningar genom t.ex. buller, lukt och damning liksom för planerade försiktighetsmått för att i framtiden ytterligare minska störningarna. Det är detta underlag, vilket MPD inte synes ifrågasätta i sak, som ska ligga till grund för prövningen och för bedömning av om Bolaget uppfyller kunskapskravet. Bolaget har presenterat ett utredningsunderlag som i förhållande till verksamhetens art och omfattning måste anses vara exceptionellt omfattande. Detta särskilt som utredningarna utan undantag visar att verksamhetens miljöpåverkan inte är sådan som en del av de kringboende påstår. Bolaget uppfyller kunskapskravet. Detta framgår av de utredningar, miljöbedömningar och förslag på försiktighetsmått och skyddsåtgärder som presenterats i ansökningshandlingarna.

MPD:s prövning och avslagsbeslut grundas mer på allmänt hållna påståenden om tidigare störningar och klagomål från grannar än på en objektiv och saklig bedömning av innehållet i ansökan och de utredningar och förslag på villkor och skyddsåtgärder som redovisas. I den mån beslutet innehåller referenser till konkreta sakfrågor är det av övergripande karaktär och ofta irrelevant och felaktigt i relation till vad som faktiskt redovisats i ansökan och därtill hörande handlingar. Av Bolagets ansökan och därtill bifogade konsekvensutredningar, villkorsförslag och föreslagna försiktighetsmått framgår att omgivningspåverkan från verksamheten ligger väl inom tillämpliga normer och vad som normalt godtas från verksamheter av förevarande slag.

Bolaget har aldrig påstått eller ens för framtiden föreslagit att uttransporter inte ska ske genom den mellersta utfarten. Bolaget har utrett förutsättningarna för att leda

om trafiken inom verksamhetsområdet. Bolaget har i ansökan bedömt att kostnaden och påverkan på verksamheten i övrigt för att inte längre använda den mellersta utfarten är orimlig i förhållande till miljönyttan och har istället föreslagit att frågan regleras i tillståndet enligt villkor 7 i ansökan. MPD:s argumentation är mycket svår att förstå och följa och framstår under alla förhållanden som en ovidkommande avslagsgrund. MPD har inte beaktat eller prövat vad Bolaget redovisat och föreslagit i ansökan. Det är inte heller riktigt, som MPD säger, att det saknas förutsättningar att reglera dessa transporter i villkor. Tvärtom har Bolaget föreslagit ett sådant villkor. Om det behövs är det möjligt att genom ytterligare åtgärder säkerställa att inga transporter i onödan sker genom mellersta utfarten. En sådan åtgärd, som Bolaget skulle vara beredd att genomföra, kan vara att förse mellersta porten med en fjärrstyrd grind som kan öppnas av behörig personal. På så sätt skulle onödiga transporter kunna undvikas samtidigt som en uppföljning av omfattningen skulle bli möjligt. En sådan förbättringsåtgärd skulle kunna regleras genom en komplettering av det föreslagna villkoret.

MPD har gett handläggare i uppdrag att utföra en undersökning på platsen enligt 3 kap. 4 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar utan att i vederbörlig ordning underrätta Bolaget om saken. MPD har lagt undersökningsresultatet avseende trafik på den mellersta utfarten och skador på hårdgjorda ytor till grund för avslagsbeslutet utan att bereda Bolaget tillfälle att yttra sig i frågan. Detta strider mot 3 kap. 4 § andra st. lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar och utgör grund för undanröjande och återförvisande av ärendet. Vare sig av kallelsen till synen eller av det därefter upprättade protokollet framgår att MPD gett berörda handläggare i uppdrag att utföra en undersökning enligt 3 kap. 4 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar. I protokollet uttalas att det endast handlar om en rundvandring på anläggningen. Vad som är än mer allvarligt är dock att det i protokollet inte redogörs för observationen kring trafiken genom den mellersta utfarten. Enligt 3 kap. 4 § andra st. lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar framgår uttryckligen att en utredning av en fråga av teknisk art inte får läggas till grund för ett beslut utan att parterna getts tillfälle att yttra sig över undersökningen. Bolaget har således inte getts möjlighet att yttra sig över vad som framkom vid undersökningen rörande den

mellersta utfarten. Trots det har MPD lagt vad som framkom vid undersökningen i denna del till grund för att avslå tillståndsansökan och refererar upprepade gånger till saken.

MPD har tydligtvis inte beaktat eller observerat den brandriskutredning som Bolaget utfört och som bilagts ansökan. Enligt utredningen bedöms riskerna och konsekvenserna vid en brand som små och några ytterligare åtgärder bedöms inte som nödvändiga. Utredningarna kompletterades också inom ramen för handläggningen av tillståndsansökan. MPD kommenterar inte utredningen och motiverar inte sitt ställningstagande i denna del.

Även gällande skador på hårdgjorda ytor har MPD valt att referera till en observation vid undersökningen enligt 3 kap. 4 § andra st. lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar utan att ta upp saken i protokollet från undersökning och bereda Bolaget tillfälle att yttra sig däröver. Även frågeställningen kring hur hantering av olika avfallstyper på olika delar av anläggningen sker, med bedömning av föroreningsrisker finns utförligt redovisade i ansökan och i Bolagets utredningar. Det sätt på vilket verksamheten avses bedrivas och de försiktighetsmått som beskrivits, inklusive hårdgörning av ytor, innebär att det inte uppkommer föroreningsrisker av någon betydelse, i vart fall inte av en sådan omfattning som skulle kunna motivera ett avslag på ansökan. Länsstyrelsen drar förvisso inte någon slutsats av denna observation och kommenterar inte heller vad Bolaget redovisat i ärendet i saken. Det kan emellertid antas att MPD trots avsaknad av motivering i beslutet fäst avseende vid saken.

MPD:s sammanfattande bedömning innebär ett blankt påstående om att Bolaget inte skulle ha föreslagit några sådana åtgärder eller försiktighetsmått att de totala störningarna från verksamheten begränsas i sådan omfattning att verksamheten skulle kunna tillåtas på den föreslagna platsen. Påståendet är ogrundat och finner inte något stöd i det utredningsmaterial som presenterats i ansökan. Det går för övrigt inte av MPD:s beslut att utläsa i vilket avseende de utredningar Bolaget ingivit till stöd för ansökan skulle vara felaktiga eller missvisande. Av utredningen i ärendet fram-

går att verksamheten innehåller de värden för buller som utgör praxis vid motsvarande verksamheter. Den del av verksamheten som kan väntas ge upphov till buller bedrivs endast dagtid under vardagar. Verksamheten ger inte upphov till några utsläpp till vatten och omgivningspåverkan i övrigt är, med föreslagna skyddsåtgärder och försiktighetsmått, begränsad. Omgivningspåverkan vid fullt utnyttjat tillstånd innebär endast helt obetydliga skillnader i förhållande till de nivåer som Mark- och miljööverdomstolen nyligen prövat och funnit tillåtliga. Det finns ingen anledning att nu göra en annan bedömning. Den ansökta verksamheten måste sammanfattningsvis anses vara tillåtlig.

Länsstyrelsen i Skåne län anför i huvudsak följande. Länsstyrelsen delar MPD:s bedömning att verksamheten ur prövningssynpunkt ska betraktas som en ny verksamhet. Länsstyrelsen delar även MPD:s bedömning när det gäller att verksamheten inte är tillåtlig på platsen. Verksamheten är inte lämplig på föreslagen plats varför Bolagets överklagande inte bör bifallas. Det villkor som Bolaget föreslår avseende trafik på den mellersta utfarten säger inget om vad som ingår i "inte kan nyttja annan utfart". Länsstyrelsen tolkar det som att vilket fordon som helst kan använda den mellersta utfarten om exempelvis norra in/utfarten är blockerad av andra fordon. Bolagets tilläggsyrkande avseende villkor 7 reglerar inte trafiken på annat sätt än att det ska finnas en öppningsbar port, vilket således inte ger någon koppling till den påverkan trafik på den mellersta utfarten medför. Föreslaget villkor är inte tillräckligt tydligt och uppfyller inte kravet på att det ska framgå ifall villkoret innehålls eller inte. Föreslaget villkor är således inte rättssäkert och kan inte utgöra underlag för tillsynsmyndighetens bedömning.

Länsstyrelsen delar MPD:s bedömning när det gäller brand och olycksrisk. Avståndet mellan bostäder och verksamhetsområdet är av mycket stor betydelse för konsekvenserna av t.ex. en brand, vilket framgår av den utredning som Bolaget redovisat i ansökan. Bland annat framgår att boende inom 100 meter från sopsorteringen kan behöva evakueras vid en brand. Bolaget anger även att den beräkning av brandröks-spridning som genomförts anses osäker på korta avstånd och att det finns risk för att boende på längre avstånd än 100 meter från sopsorteringen kan komma att behöva

evakueras vid en brand. Konsekvensen av brand är alltså avståndsberoende. Därför är avståndet mellan verksamhetsområdet och bostäder avgörande för om den här typen av verksamhet kan tillåtas. Det korta avståndet mellan bostäder och verksamhetsområdet är i detta fall inte tillräckligt, varför lokaliseringen inte kan anses lämplig och Bolagets överklagande, enbart av risk- och säkerhetsskäl, bör lämnas utan bifall.

BÖ och SF anför i huvudsak följande. Verksamheten förorsakar alltjämt betydande störning för kringboende. Även om flisning utomhus upphört är verksamheten fortfarande minst lika störande som tidigare. Den genererar tidvis betydligt mer buller än flisningen gjorde och ger förutom buller upphov till bl.a. luftutsläpp i form av diesel, lösningsmedel, bränt gummi/färg m.m. samt damning. Verksamhetsutövaren har under de mer än tio år som verksamheten bedrivits på platsen inte förmått minska störningarna i någon påtaglig omfattning. De få åtgärder som efter lång tid vidtagits har varit förhållandevis verkningslösa och inte påtagligt förbättrat förhållandena. Huvudanledningen till detta är att verksamhetsutövaren inte någon gång analyserat verksamheten utifrån hur den verkligen bedrivs utan ständigt utgått från ett orealistiskt optimalt scenario som i praktiken aldrig inträffar. En sannolik orsak till detta är att om man analyserat verksamhetens omgivningspåverkan på ett realistiskt sätt blir slutsatsen att verksamheten inte kan bedrivas på platsen. Som exempel kan nämnas att företaget i varje ansökan hittills beskriver att 90 % av transportererna använder den norra utfarten från verksamhetsområdet. Man hävdar att endast större fordon som inte kan köra ut via den norra utfarten använder den mellersta utfarten. De och andra kringboende har påtalat att denna beskrivning inte stämmer utan åtminstone 50 % av transportererna använder sig av den mellersta utfarten. Ytterligare exempel är att Bolaget inte anger att det förekommer bullrande aktiviteter på ytorna kring mellersta infarten och mellan husen omedelbart ovanför infarten. På dessa ytor förekommer bl.a. rangering av containrar och mellan husen lastas metallskrot i containrar vilket ger upphov till mycket höga ljud när metallskrotet släpps ner i containrarna. I den föreliggande bullerutredningen utgår Bolaget också från ett optimalscenario för att klara bullerkraven. Grundförutsättningen för att bullernivåerna ska klaras är att Bolaget utbildar och ser

till att förmå chaufförerna att inte skynda på, man ska utföra arbetet lugnt och försiktigt under alla förhållanden. Att man ska lyckas med det framgent när man hittills inte ens lyckats att förmå chaufförerna att använda rätt utfart är orealistiskt. De bullernivåer som bör beaktas är de som anges som forcerade, dessa ger en mer realistisk bild av det verkliga bullret från verksamheten

Mark- och miljödomstolen har den 9 februari 2016 hållit sammanträde och syn i målet.

Bolaget uppgav vid sammanträdet i huvudsak följande. Anläggningen är ett viktigt nav i Bolagets verksamhet i sydvästra Skåne. Det har lagts ner sammanlagt 100 miljoner kr för att konvertera tegelbruksverksamheten till återvinningsverksamhet. Bolaget har gjort miljöinvesteringar på 15 miljoner i bl.a. bullerskydd. Det gamla tegelbrukets byggnader är ändamålsenliga för nuvarande verksamhet och gör att en stor del av verksamheten kan ske inomhus. Den aktuella verksamheten har ca 50 personer anställda. 140 personer i regionen är sysselsatta i verksamheten med transportpersonal inräknade. Omsättningen är 140-150 miljoner. Bolaget har kompletterat utredningen och ändrat ansökan jämfört med tillståndsprövningen 2012, då mark- och miljödomstolen upphävde det av MPD meddelade tillståndet för verksamheten. Det har bl.a. gjorts en ny lokaliseringsutredning, flisningsverksamheten har tagits bort och ytterligare skyddsåtgärder vidtagits. Det sker i snitt lastning till container vid 3-5 tillfällen per dag, vid den norra sidan, och 7-8 dunsar per dag. Det sker tippning och lastning på insidan också. Bullrande containerarbete är flyttat till ett område som är mer skyddat från bebyggelsen. Det sker ingen lastning, skärning eller klippning utomhus efter kl. 18. Det är ingen verksamhet om natten. Alla transporter in till verksamheten vägs och sorteras, även om det är transporter från andra anläggningar inom koncernen. Chaufförerna gör en okulär kontroll. Det är alltid personal från Bolaget som lossar containrarna och sorterar materialet. 25 % av mottaget material kommer från koncernens egna anläggningar och 75 % från andra kunder. Eftersom flisning inte längre sker på anläggningen skickas träavfall, som tas emot, vidare för bearbetning eller krossas med övrigt brännbart. Anläggningen i Malmö har flisning. Farligt avfall skickas vidare för centralt omhändertagande.

Vissa maskiner som kan innehålla olja kontrolleras så att det säkerställs att de är tömda och att utsläpp inte sker. Ca 90 % av transportererna till anläggningen beräknas komma norrifrån och dessa kör in genom den norra infarten. Ca 5 % av transportererna in till anläggningen beräknas utföras av externa bolag. Dagvatten från hårdgjorda ytor inom området leds till sedimentationsdammen och därifrån till Flädiebäcken och vidare till Önnerupsbäcken, Höje å och Öresund. Både Önnerupsbäcken och Höje å har otillfredsställande ekologisk status. Flädiebäcken har branta kanter, stor organisk halt i bottensedimenten och mycket växtlighet. Det ligger jordbruksmark runt Flädiebäcken. Sedimentationsdammen utökades till det nuvarande utseendet 1994 i Höje å-projektet för att utöka reningskapaciteten. Sedimentationsdammen ligger på mark som tillhör fastighetsbolaget inom koncernen. I dagsläget finns det inget som tyder på att reningen inte fungerar som den ska, under förutsättning att sedimentationsdammen underhålls. Det finns nu elva stycken dagvattenbrunnar med brunnsfilter inom Bolagets anläggning. Det finns ytor inom verksamhetsområdet som inte är hårdgjorda. På grund av att marken utgörs av lera är dock spridningsrisken liten, vilket innebär att även om förorening skulle ske lokalt påverkas inte grundvattnet. Ytorna där hantering sker är hårdgjorda och ligger dessutom på en tät lera.

Lomma kommun och Miljö- och byggnadsnämnden i Lomma kommun uppgav vid sammanträdet i huvudsak följande. Bolagets verksamhet omfattas i dag inte av något tillstånd och kan därför inte betraktas som befintlig i prövningshänseende. Verksamheten ska anses ta ny mark i anspråk, vilket i sin tur innebär ändrad markanvändning. Av detta följer att tillåtlighetsfrågan måste prövas och att bestämmelserna i 2-4 kap. miljöbalken fullt ut ska tillämpas vid domstolens prövning i denna del. Bolaget har anfört att det förhållandet att Bolaget under ett antal år bedrivit en icke tillståndsprövad verksamhet på platsen i sig innebär att det inte behöver göras någon fullständig tillåtlighetsprövning. Som stöd för sin uppfattning har Bolaget hänvisat till ett rättsfall, MÖD 2005:39. Rättsfallet avser dock en befintlig verksamhet som genom införandet av miljöbalken blev tillståndspliktig, något som inte är fallet i nu förevarande mål. Rätt är istället att Bolaget vid en tidigare tillståndsprövning fått avslag av mark- och miljödomstolen på sin ansökan just med hänvisning

till bristande tillåtlighet, ett mål som det för övrigt inte meddelades prövningstillstånd för i Mark- och miljööverdomstolen (se dom i mål nr M 1224-12).

Bolaget påstår att den befintliga verksamheten skulle ha tillåtlighetsprövats av Mark- och miljööverdomstolen i mål nr M 4959-14. Detta mål avser ett överklagat tillsynsärende och vad Mark- och miljööverdomstolen gjorde var endast att de ändrade Mark- och miljödomstolens dom från att förbjuda verksamheten till att meddela villkor för densamma. I anledning av målets art följer att frågan om tillåtlighet aldrig kunnat vara föremål för prövning och Mark- och miljööverdomstolen tar i domen följaktligen inte upp den frågan.

Kommunen har i februari 2011 fattat beslut om att anta en ny översiktsplan. Av den framgår att Bolagets verksamhet ligger inom ett område som ska omvandlas till lättare industri med hänvisning till bl.a. befintlig och kommande bostadsbebyggelse. En översiktsplan ska med stöd av förarbetsuttalanden och praxis anses väga tungt vid en prövning enligt 3 kap. 1 § om vad som ska anses vara den mest lämpliga användningen av mark- och vattenområde inom en kommun. Något som också harmonierar väl med kommunens planmonopol vad gäller planläggning och användande av mark inom kommunen. Ett bifall till Bolagets ansökan skulle, på sätt som också MPD anför i sina beslutsskäl, innebära en kraftig inskränkning i kommunens möjlighet att fullfölja intentionerna i översiktsplanen.

Utöver vad som anförts ovan ska domstolen vid den tillåtlighetsprövning som ska göras även beakta det förhållande att det redan i dag inom ett avstånd understigande 500 meter från Bolagets verksamhet finns elva privatbostadsfastigheter, varav två av bostäderna är belägna så nära som ca 50 meter. Kommunen delar vidare MPD:s uppfattning att verksamhetens alla källor till olägenhet måste beaktas tillsammans och inte var och en för sig. Vad Bolaget föreslagit som villkor för att minimera dessa olägenheter är inte bara synnerligen begränsade och svåra att följa upp utan medför i sig inte att den totala olägenheten från verksamheten upphör. Bolaget bedriver i dag liknande verksamhet på flera platser i Skåne vilket i sig indikerar att det på intet vis är vare sig omöjligt eller orimligt att etablera nu sökt verksamhet på

annan plats. Av vad som anförts ovan är det kommunens bestämda uppfattning att den sökta verksamheten inte kan tillåtas med hänvisning till bestämmelserna i 2 kap. 6 § och 3 kap. 1 § miljöbalken.

Det är kommunens uppfattning att de villkor som Bolaget föreslår i sin ansökan inte alls kan anses utgöra tillräckliga försiktighetsmått för att kunna medge Bolaget tillstånd. Detta särskilt som flera av villkoren är omöjliga att följa upp. Kommunen önskar i denna del särskilt uppmärksamma domstolen på av Bolaget föreslagna villkor 7 som avser användandet av den mellersta utfarten för trafik. Någon objektiv begränsning för utnyttjandet av denna utfart exempelvis att den endast får användas av fordon av viss längd eller fordon med släp föreslås inte utan bedömningen ska tydligen göras av Bolaget i varje enskilt fall. Eftersom det är Bolaget själva som avgör när den mellersta utfarten kan och får användas är villkoret såsom skadebegränsande åtgärd helt betydelselöst. Det torde vidare vara omöjligt för tillsynsmyndigheten att följa upp efterlevnaden av villkoret. Detta villkor, liksom andra av Bolaget föreslagna villkor av liknande karaktär, bör och kan överhuvudtaget inte tillmätas någon betydelse såsom skadeförebyggande åtgärd. Kommunen ifrågasätter också om domstolen kan meddela denna typ av icke uppföljningsbara villkor.

Länsstyrelsen uppgav vid sammanträdet i huvudsak följande. För det fall att mark- och miljödomstolen anser att verksamheten är tillåtlig på platsen och att tillstånd därför kan meddelas Bolaget enligt ansökan anser länsstyrelsen att domstolen kan besluta om tillstånd för verksamheten utan återförvisning till MPD för prövning angående villkoren. Det råder osäkerhet kring ett antal faktorer som rör ansökan; dagvatten, transporter, buller, grannpåverkan osv. Det ifrågasätts om Bolaget har den insikt, kunskap och ambition som krävs för att legalisera en tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Det är oklart om Bolaget anser att sedimentationsdammen ingår i Bolagets reningsanläggning för dag- och spillvatten från verksamheten eller inte. Det är avloppsvatten, och inte dagvatten, som släpps ut från anläggningen enligt miljöbalkens definition. Utsläpp ska i största möjliga mån renas vid källan. Reningen av avloppsvattnet är inte tillräcklig.

När det gäller den damm till vilken Bolagets ytvatten avleds, så uppfattade länsstyrelsen det som att Bolaget anser att denna inte ska ingå i deras prövning. Trots detta finns utredningar om dess funktion och vilka värden avseende föroreningar, som utgående vatten från dammen innehåller. Bolaget använder den aktuella dammen för att rena vatten från sina verksamhetsytor d.v.s. dammen utgör Bolagets reningsanläggning för dagvatten. Länsstyrelsen erinrar om att kontaminerat vatten som härrör ur Bolagets verksamhet, är att betrakta som avloppsvatten. Länsstyrelsen anser att Bolaget har ett ansvar för dammen i och med förvärvet av den fastighet som dammen ligger på. Oberoende av tillstånds- eller anmälningsplikt så bör krav ställas på Bolaget att dagvattnet renas till sådan grad att det kan ledas till recipient.

Bolaget, länsstyrelsen, Lomma kommun och Miljö- och byggnadsnämnden i Lomma kommun samt BÖ har härefter inkommit med ytterligare ytt-randen.

DOMSKÄL

Utgångspunkten för mark- och miljödomstolens prövning

Bolaget bedriver sedan 2002 verksamhet med sortering och mellanlagring av avfall på fastigheterna XX och YY i Lomma kommun med stöd av gjord anmälan enligt 21 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd i dess då gällande lydelse respektive miljö- och byggnadsnämndens beslut den 17 juni 2003 om försiktighetsmått för verksamheten. För den befintliga verksamheten gäller bullervillkor som i huvudsak överensstämmer med Naturvårdsverkets väg-ledning om industri- och annat verksamhetsbuller (Rapport 6538) samt villkor att verksamhet utomhus endast får bedrivas helgfri måndag – fredag kl. 07.00 – 18.00. Mängden mottaget avfall har de senaste åren uppgått till mellan 8 000 – 9 000 ton per år. Bolagets nu föreliggande ansökan gäller att få mottaga högst 11 000 ton avfall per kalenderår.

Bolaget har idag inget lagakraftvunnet tillstånd enligt miljöbalken för sin verksamhet. Vid prövning av Bolagets ansökan ska därför bestämmelsen i 2 kap. bl.a. 2 kap. 6 § miljöbalken om bästa lokalisering och skälighetsregeln i 2 kap. 7 § tillämpas

utan begränsning. Vid lokaliseringsprövningen ska även miljöbalkens hushållningsbestämmelser i 3 och 4 kap. tillämpas.

Miljökonsekvensbeskrivningen

MPD har i det överklagade beslutet godkänt den av Bolaget ingivna miljökonsekvensbeskrivningen. Eftersom lokaliseringsutredningen ingår som en del i miljökonsekvensbeskrivningen innebär det att även den utredningen har bedömts som tillräcklig för att kunna ligga till grund för en prövning. Det har inte framställts något yrkande om att beslutet att godkänna MKB:n inte ska gälla. Mark- och miljödomstolen finner inte anledning att göra någon annan bedömning än MPD i den delen. Enligt mark- och miljödomstolen är även övriga utredningar som ingår i ansökan tillräckliga för att ligga till grund för prövning av Bolagets ansökan.

Lokalisering och tillåtlighet

Fastigheten XX är en industrifastighet där Kaniks tegelbruk bedrev verksamhet under åren 1904 – 2002. Verksamhetsområdet omges av jordbruksmark och närmaste permanentbostad (disponentvillan) ligger ca 50 meter öster om verksamhetsområdet. Utmed Lilla Kaniksvägen, inom ca 180 meter från verksamhetsområdet, finns ytterligare sju bostäder.

Fastigheten omfattas inte av någon detaljplan eller områdesbestämmelser. I Lomma kommuns översiktsplan, antagen av kommunfullmäktige den 10 februari 2011, anges att före detta Kaniks Tegelbruk föreslås ändras till ett verksamhetsområde med lättare (icke störande) industri på grund av närheten till befintlig bostadsbebyggelse och kommande utbyggnad av bostäder öster om Bjärred. En översiktsplan är enligt 3 kap. 3 § plan- och bygglagen (2010:900) inte bindande. Vid tillåtlighetsprövning av miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken är därför kommunens översiktsplan endast en av de omständigheter som ska beaktas. Miljööverdomstolen har dock slagit fast att en aktuell och välunderbyggd översiktsplan har stor betydelse när det gäller bedömningen av vad som kan anses vara en lämplig plats för en tillståndspliktig verksamhet (se t.ex. MÖD 2005:66). Mark- och miljödomstolen konstaterar vidare att när miljö- och byggnadsnämnden i Lomma kommun år 2003,

efter Bolagets anmälan enligt miljöbalken, godkände lokaliseringen av Bolagets verksamhet till den aktuella fastigheten gällde kommunens tidigare översiktsplan från år 2000. Enligt den översiktsplanen ingick fastigheten XX i område som markerats som ”Befintligt verksamhetsområde” och ”Industri”. Nämnden beviljade år 2003 även Bolaget bygglov för ändrad användning av fastigheten XX, från tegelbruksverksamhet till verksamhet för materialsortering och återvinning av restavfall, såsom byggavfall, järn och metall. Enligt mark- och miljödomstolen innebär kommunens nu gällande översiktsplan inte hinder mot att bevilja Bolaget det sökta tillståndet enligt miljöbalken.

Som framgår ovan har ansökan från Bolaget om tillstånd enligt miljöbalken för verksamheten på fastigheterna XX och YY, tidigare avslagits av mark- och miljödomstolen. I domen (mål M 1224-14) anförde domstolen bl.a. följande. ”Av den i ansökan ingivna kompletterande lokaliseringsutredningen upprättad av ÅF Engineering AB och daterad den 14 april 2010 framgår enligt mark- och miljödomstolens bedömning att det åtminstone finns tre lämpligare lokaliseringar med betryggande avstånd till bostäder. - - Mark- och miljödomstolen anser att den sökta verksamheten typiskt sett går att bedriva på de av Bolaget redovisade alternativa platserna med mindre störningar för närboende än i valt alternativ även om de ur Bolagets synpunkt inte anses optimala.”

Bolaget har inför nu aktuell ansökan ingivit en ny lokaliseringsutredning utförd av ÅF-Infrastructure AB, daterad 2013-12-13. Av utredningen framgår bl.a. följande. Inget av de tidigare studerade alternativen är längre tillgängliga för Bolagets verksamhet. Det behov som studerats har varit en verksamhetsyta om minst cirka 40 000 m², vilket ungefär motsvarar nuvarande verksamhetsyta om ca 36 000 m². Några andra krav på upplåtelseform än att marken ska vara tillgänglig för upplåtelse i någon form har inte gjorts och inga krav på möjlig byggnadshöjd har ställts. Den nu genomförda utredningen är därför bredare och mer förutsättningslös än tidigare lokaliseringsutredningar. Då Bolaget har fyra egna anläggningar i Skåne, inklusive den aktuella i Bjärred, har det gjorts en uppdatering av tidigare utredningar om möjligheterna att flytta verksamheten till någon av dessa anläggningar. Möjligheterna

att lokalisera anläggningen till annat industriområde inom Lomma kommun samt om det finns lämplig alternativ lokalisering inom de närliggande kommunerna Malmö, Lund, Staffanstorp, Burlöv och Kävlinge har utretts. För att få ett helhetsgrepp på fastighetssituationen i Skåne har också en bred eftersökning på lediga industrifastigheter i länet gjorts. Den samlade bedömningen har omfattat planfrågor, markförhållanden, transporter, tekniska förhållanden, bedömning av miljöpåverkan samt omgivning i form av landskap, stadsbild, natur och kultur. Utredningens slutsats är att man vid en samlad bedömning kan konstatera att ingen av de utredda alternativen rimligen kan förordas. En lokalisering till Kanik är fördelaktig i första hand med hänsyn tagen till det gynnsamma logistiska läget och närheten till kundkretsen, vilket bidrar till mindre utsläpp från transporter jämfört med andra utredda alternativ. Av utredningen framgår vidare att en flytt av anläggningen är förenad med stora kostnader, dels som ren förlust då gjorda investeringar går förlorade när befintlig anläggning med sin utrustning inte längre kan användas och dels som insats när en motsvarande anläggning byggs upp på annan lokal. Enligt Bolaget har 100 miljoner investerats för att anpassa byggnaderna m.m. på fastigheten för Bolagets återvinningsverksamhet. Bolaget har därutöver gjort miljöinvesteringar för ca 15 miljoner, bl.a. bullerdämpande åtgärder. Dessa investeringar skulle helt gå förlorade om Bolaget tvingas flytta verksamheten till annan plats. Att från grunden bygga upp verksamheten på någon annan plats bedöms medföra kostnader av storleksordningen 120 – 150 MSEK. Bedömningen inkluderar inte förvärv av mark och förutsätter att stora delar av infrastrukturen i form av mediaförsörjning, vägar, byggnader m.m. redan finns på det aktuella området.

Störningar för omgivningen från Bolagets verksamhet utgörs främst av buller. En ny bullerutredning, utförd av ÅF Infrastructure AB, daterad 2013-12-10, har ingivits som en del av miljökonsekvensbeskrivningen. Den huvudsakliga anledningen till att den tidigare bullerutredningen uppdaterats var att träflisning utomhus upphört samt att två av arbetsmomenten, skärbränning och containerverkstaden, inte funnits med i tidigare utredningar. Av bullerutredningen framgår att om de i utredningen föreslagna åtgärderna vidtas beräknas den ekvivalenta ljudnivån vid närmaste bostäder dagtid kl. 07-18 med marginal begränsas till 45 dB(A). De bullerdämpande

åtgärder som föreslås i utredningen, och som enligt vad Bolaget uppgett redan är utförda, är montering av takhuvar på byggnaden för inomhuskrossning, att riktningensarbeten av containers utomhus flyttas till f.d. flisningsområdet samt en rutinemässig utbildning av personal för att undvika oförsiktig hantering av växlarflak och lastning av skrot i container.

Antalet inkommande lastbilstransporter till Bolagets fastighet beräknas till i storleksordningen ca 42 st. per dygn vid ansökt verksamhet, vilket motsvarar 84 transportrörelser per dygn. Ca 90 % av trafiken går norrut på Lerbäcksväg. De flesta transporterarna vänder inne på området och kör ut via den norra in- och utfarten. Vissa långa lastbilar kan inte vända inne på området och kör därför ut via den mellersta utfarten. Bolaget har utrett möjligheterna till en annan trafikföring till och från samt inom industrianläggningen så att all trafik skulle kunna köra in och ut via den norra infarten och den mellersta utfarten helt stängs för tunga fordon. Utredningen redovisar ett möjligt sådant alternativ men enligt Bolaget innebär det så stora ingrepp i verksamheten, genom förlust av stora verksamhetsytor och begränsningar för de interna transporterarna, att den ansökta verksamheten knappast kan bedrivas på ett ändamålsenligt sätt. Såväl länsstyrelsen som Lomma kommun och miljö- och byggnadsnämnden har ifrågasatt Bolagets uppgifter och gjort gällande att den mellersta utfarten mitt emot fastigheten ZZ används betydligt mer än vad Bolaget uppgett. Mark- och miljödomstolen har ingen anledning att ifrågasätta uppgifterna i Bolagets trafikutredning om att långa fordon inte går att vända inne på Bolagets fastighet och att dessa måste använda den mellersta utfarten. Bolaget har vidare föreslagit att den mellersta utfarten ska förses med en reglerbar port för att förhindra att den används av fordon som kan använda den norra utfarten för in- och utfart. Preciserade åtaganden är bindande för Bolaget enligt det allmänna villkoret. Bolagets åtagande, tillsammans med regleringen av den mellersta utfarten med en reglerbar port som föreskrivits som villkor för tillståndet, är enligt mark- och miljödomstolen tillräckligt för att reglera den tunga trafiken till och från Bolagets verksamhet.

MPD har ifrågasatt om Bolaget uppfyller kunskapskravet i 2 kap. 2 § miljöbalken. Enligt mark- och miljödomstolen har Bolaget, i de fall där Bolagets egen personal inte har tillräcklig kunskap, visat att de införskaffat erforderlig kompetens genom att anlita konsulter med kunskap inom olika områden som t.ex. buller, brandriskfrågor och frågor om hantering av dag- och avloppsvatten.

En fråga i målet har varit om det vatten från hårdgjorda ytor och bebyggda ytor inom verksamhetsområdet som leds till sedimenteringsdammarna på fastigheten XY utgör dagvatten eller avloppsvatten och - ifall det bedöms som ett avloppsvatten – om dammarna ska ingå i prövningen respektive vilka kvalitetskrav som i så fall ska ställas på det utgående vattnet. Mark- och miljööverdomstolen har i avgörandet, MÖD 2014:5, bedömt att dagvatten som uppstår på några fastigheter, belägna utanför detaljplanelagt område, inte är avloppsvatten i den mening som avses i 9 kap. 2 § miljöbalken. Mark- och miljödomstolen bedömer på samma sätt att det vatten som avleds från Bolagets fastigheter XX och YY till sedimentationsdammarna är ett dagvatten som inte är avloppsvatten enligt definitionen i 9 kap. 2 § miljöbalken. I likhet med avgörandet MÖD 2014:5 är det också mark- och miljödomstolens bedömning att avledande av dagvattnet från de aktuella fastigheterna inte heller utgör markavvattning enligt 11 kap. miljöbalken. Det innebär att sedimenteringsdammarna öster om de aktuella fastigheterna inte ska ingå i den nu aktuella tillståndsprövningen. Prövning av de aktuella sedimenteringsdammarna får således ske i annan ordning. Med hänvisning till miljöbalkens försiktighetsprincip ska Bolaget ändå tillse att det finns s.k. brunnsfilter i samtliga de dagvattenbrunnar som avleder dagvatten till sedimenteringsdammarna. Bolaget har åtagit sig att regelbundet kontrollera, underhålla och byta ut dessa filter vid behov. Domstolen poängterar att preciserade åtaganden som det här är frågan om är bindande för Bolaget enligt det allmänna villkoret.

Det kan härvid noteras att ett föreläggande från Miljö- och byggnämnden i Lomma kommun, MBN § 40, angående bl.a. åtgärder och utredningar berörande den s.k. norra dammen på fastigheten XY för närvarande är föremål för prövning hos mark- och miljödomstolen i mål nr M 1295-15, efter överklagande av Bolaget.

Sammanvägd bedömning

Mark- och miljödomstolen bedömer sammanfattningsvis att med de skyddsåtgärder och försiktighetsmått som föreskrivits så kan verksamheten bedrivas på den sökta platsen utan att befaras föranleda skada eller olägenhet av väsentlig betydelse för människors hälsa eller miljön. Det föreligger därför inget hinder mot att tillstånd beviljas på grund av lokaliseringskravet, övriga allmänna hänsynsregler i 2 kap. miljöbalken eller hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken. Hinder mot det sökta tillståndet föreligger inte heller med hänsyn till miljöbalkens bestämmelser i övrigt. Verksamheten är således tillåtlig på den aktuella platsen och tillstånd ska därför lämnas. Eftersom den befintliga verksamheten till omfattning, vad gäller mängden mottaget avfall per år, i stort motsvarar den ansökta verksamheten kommer störningarna från verksamheten knappast att öka i någon betydande omfattning jämfört med nuvarande förhållanden, även om tillstånd lämnas till en något större mängd avfall än vad som gäller för den anmälningspliktiga verksamheten.

Ska mark- och miljödomstolen lämna tillstånd eller återremittera målet till miljöprövningsdelegationen?

Som framgår ovan har Bolagets verksamhet på fastigheterna XX och YY i Lomma kommun varit föremål för prövning i såväl länsstyrelsen som i domstol ett flertal gånger. Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Skåne län beslutade den 8 mars 2012 att lämna Bolaget tillstånd enligt miljöbalken och föreskrev villkor för samma verksamhet som nu föreliggande ansökan gäller. Enda skillnaden är att tillstånd då lämnades till en sammanlagd årlig mottagen mängd avfall om 10 000 ton, medan nu föreliggande ansökan gäller 11 000 ton.

Bolaget har i första hand yrkat att mark- och miljödomstolen, utan återförvisning till MPD, ska lämna Bolaget det sökta tillståndet med de av Bolaget föreslagna villkoren.

Vid mark- och miljödomstolens sammanträde i målet har företrädare för länsstyrelsen uttryckligen uppgett att om domstolen skulle finna att verksamheten är tillåtlig

på platsen och tillstånd därför kan meddelas Bolaget bör domstolen lämna tillstånd för verksamheten utan återförvisning till miljöprövningsdelegationen.

Mark- och miljödomstolen har vidare berett såväl länsstyrelsen som miljö- och byggnadsnämnden tillfälle att yttra sig över de av Bolaget föreslagna villkoren för den sökta verksamheten. Miljö- och byggnadsnämnden har därvid anfört att målet bör återförvisas till MPD för fortsatt handläggning.

Med hänsyn till vad som angivits ovan om tillåtligheten av den sökta verksamheten samt att det är frågan om sedvanliga villkor för den här typen av verksamhet gör mark- och miljödomstolen bedömningen att målet inte bör återförvisas till MPD. Detta särskilt med beaktande av den tidsutdräkt en återförvisning skulle innebära. Domstolen lämnar därför Bolaget sökt tillstånd och föreskriver villkor för verksamheten enligt vad som framgår av domslutet.

Villkor

För att begränsa störningar från verksamheten ändrar mark- och miljödomstolen villkor 6, jämfört med Bolagets förslag, till att även inkludera transporter till och från verksamheten. Verksamheten ger upphov till en stor mängd fordonstransporter. Transporterna utgör en betydande del av störningarna från verksamheten och därför bedömer domstolen att det finns skäl att föreskriva att villkoret om verksamhetstider även ska omfatta transporter till och från verksamheten.

Användandet av utfarten mitt emot den s.k. disponentvillan, fastigheten ZZ, benämnd den mellersta utfarten, för in- och utfart till bolagets anläggning utgör enligt såväl närboende som Lomma kommun, Miljö- och byggnadsnämnden i Lomma kommun och länsstyrelsen en betydande olägenhet för omgivningen. Det finns därför anledning att begränsa användandet av den utfarten så mycket som möjligt. Bolaget har åtagit sig att begränsa användandet till ”fordon som inte kan nyttja annan utfart samt persontransporter”. Bolaget har vidare åtagit sig att installera en öppningsbar port vid denna utfart. För att säkerställa att utfarten endast används av sådana fordon som Bolaget angivit bör villkoret förtydligas att den endast får användas

av fordon som på grund av sin längd inte kan använda annan in- och utfart till bolagets verksamhet samt persontransporter och att porten endast ska vara öppen i samband med in- och uttransporter. För att möjliggöra kontroll i efterhand hur ofta den aktuella utfarten används ska det registreras varje gång porten öppnas för in- och utfart.

Bolaget har föreslagit att porten vid den mellersta utfarten ska vara installerad och tagen i bruk senast 6 månader efter det att tillståndet tas i anspråk. I miljöbalken saknas regler om när ett tillstånd blir gällande gentemot verksamhetsutövaren. Enligt praxis är det verksamhetsutövaren som får avgöra om och när ett tillstånd ska tas i anspråk och därmed bli gällande gentemot verksamhetsutövaren (se t.ex. MÖD 2004:76). I det här fallet är det frågan om en befintlig verksamhet som saknar tillstånd enligt miljöbalken och som bedrivs enbart med stöd av anmälan enligt miljöbalken. Bolaget har som skäl för att ansöka om tillstånd angivit svårigheter att helt styra mängden mottaget avfall och att mängden de senaste åren legat nära 10 000 ton, som är gränsen för tillståndsplikt. Det är enligt Bolaget dock inte frågan om några planerade ändringar av verksamheten. Det kan därför dröja lång tid innan mängden mottaget avfall överstiger 10 000 ton, och tillståndet därmed tas i anspråk. Bullervillkoret samt villkoret om verksamhetstider överensstämmer i stort med vad som gäller även för den anmälningspliktiga verksamheten. De föreskrivna villkoren i övrigt överensstämmer i stort med vad Bolaget själva föreslagit. De är vidare angeläget att begränsningen av användandet av den mellersta utfarten börjar gälla så fort som möjligt, inte minst för att minska risken för olägenheter för de närboende. Mark- och miljödomstolen finner därför skäl att föreskriva att den av Bolaget föreslagna porten vid mellersta utfarten ska vara installerad och tagen i bruk senast 6 månader efter det att tillståndet vunnit laga kraft. Även tiden när förslag till kontrollprogram senast ska ges in till tillsynsmyndigheten enligt villkor 13, bör enligt domstolen knytas till tiden när tillståndet vunnit laga kraft.

Mark- och miljödomstolen finner att de av Bolaget föreslagna villkoren i övrigt är tillräckliga för att begränsa omgivningspåverkan från verksamheten. Domstolen fastställer villkor enligt vad som framgår av domslutet.

Verkställighetsförordnande

Bolaget har yrkat att mark- och miljödomstolen ska förordna att tillståndet får tas i anspråk även om tillståndsbeslutet inte har vunnit laga kraft. Med hänsyn till omständigheterna i målet anser domstolen att s.k. verkställighetsförordnande inte bör meddelas. Bolagets yrkande om verkställighetsförordnande ska därför avslås.

Vilandeförklaring

Länsstyrelsen har yrkat att målet ska vilandeförklaras i avvaktan på att åklagarmyndigheten avslutat de ärenden avseende bl.a. miljöbrott, som handläggs parallellt med tillståndsprövningen. Mark- och miljödomstolen finner inte att det föreligger skäl att vilandeförklara målet och yrkandet om detta avslås därför.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 30 maj 2016.

Bengt Johansson

Mats Käll

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Bengt Johansson, ordförande, och tekniska rådet Mats Käll samt de särskilda ledamöterna Hans Eliasson och Kurt Mattsson. Föredragande har varit beredningsjuristen Karin Höglund.